

Maardu Gümnaasiumi tugisüsteem.

Tänapäeva koolis osalevad õppetöös erinevate võimetega lapsed. Osad nendest vajavad erikohtlemist ning tavapärasest erinevat pedagoogilist lähenemist. Nende hulka kuuluvad väga andekad lapsed, vähevõimekad lapsed, käitumisraskustega lapsed ning vaimse või füüsilise puudega lapsed. Nende laste toetamiseks on Maardu Gümnaasiumis välja töötatud tugisüsteem, mis läheneb õpilase erivajadustele komplekselt. Tugisüsteemi abil luuakse õpilasele sobiv arengu- ja õpikeskkond ning osutatakse vajalikke lisateenuseid.

Tugisüsteemi kaasatud spetsialistid on: koordinaator, psühholoog, logopeed, eripedagoog, klassijuhataja, aineõpetajad, medtöötaja, huvijuht, sotsiaaltöötaja, pikapäevarühma õpetaja ja rahuklassi õpetaja. Spetsialistid teevad pidevat aktiivset koostööd, osaledes ühistes aruteludes ja ümarlaudades, vahetades õigeaegselt infot ja andes vajalikku tagasisidet.

Tugisüsteemi töö eesmärgid

Iga õpilane soovib olla õppimises edukas, ent osade õpilaste puhul on maksimaalse edu saavutamine raskendatud. Tugisüsteemi töö eesmärk seisneb selles, et saavutada iga õpilase maksimaalne edukus vastavalt õpilase võimetele, kasutades selleks erinevaid lähenemisi, meetodeid ja spetsialistide abi.

Tugisüsteemi ülesanded

- pakkuda erivajadusega õpilasele sobivat sotsiaalset tuge

Õpilase edukus sõltub muu hulgas tema turva- ja kindlustundest, pere materiaalistest võimalustest, ühiskondlikust staatusest, pere koosseisust jmt. Tugisüsteemi ülesanne on osutada vajalikku abi, nõustada, suunata spetsialistide poole, tagada turvaline õpikeskkond.

- tuua välja õpilase individuaalsus, tema tugevad ja arendamist vajavad küljed

Isikliku jälgimise, arenguvestluste, isiklike vestluste, psühholoogiliste testide jmt kaudu, saavutada hea ülevaade õpilase tugevustest, andekustest, lemmiktegevustest, soovidest, huvidest, hirmudest, varasemast elukogemusest, üldisest tervislikust seisundist, arendamist vajavatest külgedest, kogetud kiusamisest ja vägivallast, harjumustest jmt.

- aidata probleemide lahendamisel õpilast, õpetajat ja lapsevanemat

Pakkuda sotsiaal-psühholoogilist tuge konfliktide lahendamisel, õpetada konflikte ennetama ja vägivallatult lahendama, nõustada perekonda lapse kasvatamisega seotud küsimustes, suunates vajadusel pereliikmeid täiendavatele koolitustele või teraapiatesse, toetada ja suunata õpilast väärtushinnangute kujundamisel (suhtumine töösse, perekonda, õppimisse, inimestesse, iseendasse, ühiskondlikesse normidesse ja seadustesse)

- pakkuda logopeedilist ja psühholoogilist tuge

Selgitada välja õpilase logopeedilised ja psühholoogilised erivajadused ning rakendada vajalikke logopeedilisi tegevusi ja psühholoogilisi teraapiaid nende ületamiseks.

- luua õppimiseks sobivad tingimused

Selgitada välja õpilase hariduslikud erivajadused, neid analüüsida ja tuua välja baasprobleemid, nendest lähtuvalt valida sobiv meetodika baasprobleemide kompleksseks lahendamiseks, sellest lähtuvalt koostada õpilasele sobival tasemel ja sobiva meetodikaga individuaalsed töökavad õppeainete kaupa.

- teha koostööd pere ja kooliväliste asutustega

Luu hea kontakt õpilase vanematega, regulaarselt läbi viia arenguvestlusi, pakkuda perele koolipoolset tuge ja nõustamist. Teha koostööd KOV sotsiaalosalakonnaga, perearstidega,

psühhoterapeutidega, ohvriabiga, noorsoopolitseiga, erinoorsootöö spetsialistidega, alaealiste komisjonidega, nõustamiskomisjonidega.

- luua tingimused õpilase arengu toetamiseks

Aidata õpilasel ületada mahajäämus eakaaslastest teadmistes ja oskustes, parandada õpilase enesehinnangut, töövõimet, mälu, tähelepanu, enesekindlust, iseseisvust läbi õpetajapoolse positiivse suhtumise ja tagasiside õpilase saavutustesse. Toetada õpilaste arengut vastavate projektidega (muusika, ennetustöö, õpilasmalev jne).

Tugisüsteemi struktuur ja funktsioonid

Koordinaator – koordinaator juhib tugisüsteemi tööd, kogub teavet, hoiab korras dokumentatsioon, jälgib õpilase arengut, koordineerib koostööd kooliväliste organisatsioonidega (noorsoopolitsei, alaealiste komisjon, nõustamiskomisjon, KOV); juhib ja kontrollib erivajadusega õpilaste individuaalsete kaartide täitmist; teeb direktorile ettepanekuid tugisüsteemi töö parendamiseks

Psühholoog – annab õpilastele, nende vanematele ja pedagoogidele psühholoogilist abi, aitab välja tuua õpilase eripära (arendamist vajavad küljed, tugevad küljed), viib vajadusel läbi uuringuid ja teraapiaid (sh liivateraapia, töö saviga) ning eakohast karjäärinõustamist

Logopeed – logopeed tegeleb suulise ja kirjaliku kõne häirete korrektsiooniga

Eripedagoog – aineõpetajad juhendavad õpilasi väikeklassis ja õpiabirühmas, tema töö tulemusena paranevad õpilase õpi- ja käitumisoskused erinevates ainetes, ta aitab õpilasel õppida töötama erinevates õpitingimustes ja –keskkondades, ennast kontrollima.

Nad leiavad iga õpilase jaoks sobiva lähenemise, jälgivad arengut, muudavad meetodikat vastavalt õpilase arengule, koostab õpilasele individuaalse töökava.

Klassijuhataja – saavutab õpilase ja tema perega hea kontakti, tunneb õpilase huvisid ja soove, aga samuti õpilast ärritavaid tegureid, aitab parandada õpilase emotsionaalset keskkonda, toetab ning motiveerib õpilast, jälgib õpilase arengut, märkab õpilase erivajadusi, sh tema õpioskustes, andekustes, vaimsetes võimetes ja käitumises, pöördub abi saamiseks spetsialistide poole.

Medtöötaja – jälgib õpilase tervislikku seisundit koolis, pöörab eritähelepanu kroonilistele haigetele ning puuetega lastele, vajadusel suunab perearsti poole, õpilase raske haigestumise korral teavitab vanemaid, jälgib õpilase isiklikku hügieeni, õpilase koormust, kontrollib regulaarselt õpilase nägemist, vajadusel juhendab õpilasi andma kaasõpilasele esmaabi (näiteks suhkurtõve, langetõve või astmahoo korral), viib läbi ennetustööd haigusest või puudest tingitud kiusamise ennetamiseks.

Sotsiaaltöötaja – omab ülevaadet õpilase erivajadustest, tema perest ja kodust, lähikondsetest, koostab õpilase sotsiaalse kaardi, loob õpilasele soodsad õpi- ja arengutingimused, kaitseb õpilase isiksust, tema õigusi ja vajadusi, lahendab õpilase, vanema ja pedagoogide vahel tekkinud konflikte, pöörab eritähelepanu riskirühma lastele (koolikohustuse täitmise, õpiedukuse, õppevahendite olemasolu kontroll), teeb tihedat koostööd perega, teeb vajadusel koduviisi, aitab ja toetab hättasattunud õpilast, teeb tihedat koostööd ohvriabiga, lastekaitse spetsialistiga, perearstiga, alaealiste komisjoniga, psühhiaatriga, noorsoopolitseinikuga ja erinoorsootöö spetsialistiga.

Huvijuht – toetab õpilase enesehinnangut, sotsiaalsete oskuste arendamist läbi huvitegevuses osalemise, leiab õpilasele tema huvidele vastava huvitegevuse, kaasab õpilasi ühiskondlikku tegevusse.

Rahuklassi õpetaja – tegeleb kiireloomulist lahendamist nõudvate küsimustega, pakub õpilasele turvatunnet, toetab igapäevases õppetegevuses õpilast ja õpetajat.

Pikapäevarühma õpetaja – täidab planeeritud tööülesandeid: puhketegevused, jalutuskäik, huvitegevused, õppimine

Tugisüsteemi töö põhimõtted

- Kättesaadavus

Kõigil abivajajatel on võimalik pöörduda tugisüsteemi liikmete poole abi saamiseks

- Õigeaegsus

Probleemide märkamine ja tugisüsteemi kaasamine probleemide lahendamisse toimub võimalikult varajases staadiumis

- Individuaalsus

Individaalne lähenemine õpilasele, arvestades tema intellekti, tervist, haridustaset, isiksuse eripära ja sotsiaalset staatust.

- Mitmekülgsus

Õpilase erivajaduste kompleksne lahendamine, hõlmates psühholoogilist, pedagoogilist ja sotsiaalset sfääri

- Tulemuslikkus

Valitud tugitegevused annavad tulemusi kas koheselt või pikemas perspektiivis.

- Plaanipärasus

Tugitegevused on tagasisidestatud ning toimuvad etapiviisiliselt pidevalt ja ühise tööplaani alusel.

- Konfidentsiaalsus

Isiklike andmete kaitse on tagatud tugitegevuste igas etapis.

- Operatiivsus

Probleemide tekkimisele reageeritakse kiiresti, võimalusel ennetatakse probleemide teket.

Meetodid ja vormid

- andmete kogumine
- õpilase individuaalsuse kaardi avamine ja täiendamine
- arenguveestlus
- jälgimine
- eksperiment
- testimine
- anketeerimine
- analüüsimine
- nõustamine
- individuaalne töö
- rühmatöö
- diagnostika
- ümarlaud

Kavandatud tulemused

Õpilane on saavutanud tema võimetele vastavad maksimaalselt head õpitulemused

Õpilane on sotsiaalselt ja psühholoogiliselt tugevam

Õpilase enesehinnang on objektiivne

Õpilane tunneb õppimise vastu huvi

Õpilane suudab muutustes kohaneda

Toetusmeetmed

Õpiabirühmad (PGS §51)

Maardu Gümnaasiumis on erineva suunitlusega õpiabirühmad:

- logopeediline õpiabirühm,
- vene keele rühm ja
- matemaatika rühm.

Logopeedilisi õpiabitunde viib läbi logopeed, teisi õpiabitunde viivad läbi eripedagoogilise lisakoolituse läbinud õpetajad.

Vene keele ja matemaatika õpiabirühmad

Õppetöö nendes ainetes viiakse läbi paralleelselt samale klassile toimuvate tundidega eraldi ruumis eraldi õpetajaga (1 tund nädalas) või tundidevälisel ajal. Õpiabirühmaõpetajad on läbinud eripedagoogikakursuse ja valdavad vastavat metoodikat. Õppetöö toimub vastavalt RÕKile, kuid individuaalse tööplaani alusel. Igale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava. Rühm moodustatakse kas ühe klassi või kogu paralleeli õpilastest. Õpilase edukus ja raskused kajastatakse süstemaatiliselt individuaalse jälgimise kaartides. Õpitulemusi arutatakse ümarlaudades.

Koduõpe (PGS §23, §53 HTM määrus nr40)

Koduõpet võimaldatakse sellistele õpilastele, kel on raske funktsionaalne häire, haigus või puue, mis ei luba tal osaleda õppetöös koolihoones. Õppetöö viiakse läbi õpilase hooldaja ja nõustamiskomisjoni nõusolekul.

Individuaalne õppekava (PGS §48 lõige 1)

IÕK koostatakse HEV õpilastele, mis tagab neile võimetekohase õppetöö ja arengu. IÕK-s võivad olla kõrgendatud (andekad lapsed) või lihtsustatud (õpiraskustega lapsed) nõudmised. IÕK määramise otsuse võtab vastu kooli õppenõukogu ja seda rakendatakse ajutise meetmena. IÕK õppetulemused vastavad riiklikule õppekavale. IÕK eesmärk on aidata õpilasel, kes ei saa mõjuval põhjusel täiel määral osaleda klassi õppetöös, omandada vajalikud teadmised ja oskused ning üle saada tekkinud õpiraskustest.

Väikeklassid (HTM määrus nr67 22.07.2014 §17 ; PGS §51)

Väikeklasside avamise eesmärk on tagada kõigile õpilastele võimalus saada haridus vastavalt oma võimetele. Õppetöös rakendatakse eripedagoogikat, IÕK, logopeedi ja psühholoogi konsultatsioone. Õppetöö korraldamise aluseks on nõustamiskomisjoni soovitused. Kõik väikeklassides töötavad õpetajad on läbinud eripedagoogika kursused. Õppetöö tulemusi arutatakse ümarlaudades.

Ühe õpilase õpetamisele keskendunud õpe (HTM määrus nr.67 22.07.2014 §18 ; PGS §52)

Ühe õpilase õpetamisele keskendatud õpet rakendatakse õpilasele, kellel on psüühilise tegevuse eripärast tulenev äärmuslik ja püsiv normikohasest erinev käitumismuster, mis ohustab õpilase enda ja teiste õpilaste õppimist ning turvalisust klassi tingimustes ja nõuab pidevat täiskasvanute

järelevalvet.

Andekate õpilaste toetamine

Täiendavate ülesannete andmine aineõpetaja poolt; võistlustele, olümpiaadidele suunamine. Testimine koolipsühholoogi poolt. Eksperthinnangute võtmine. Aine- ja huviringidesse suunamine. Tunniväliste õppetegevuste arvestamine hindamisel. Eneseväljendus- ja esinemisvõimaluste pakkumine. Väljasõidud, teatrietenduste, näituste külastamine.

Konsultatsioonid

Kõik õpetajad viivad iganädalaselt läbi konsultatsioone mahus vähemalt 1 tund nädalas. Konsultatsioonide eesmärk on pakkuda õpilasele täiendavat võimalust õppematerjali omandamiseks ja vastata õpilasel tekkinud küsimustele.

Pikapäevarühm (PGS §38 lõige 1)

Pikapäevarühma töö eesmärk on pakkuda õpilasele kasvatustegevusi õppetegevuste sugemetega. Pikapäevarühm töötab pärast õppetundide lõppu ning pakub õpilastele mitmekülgseid tegevusi: vestlused, sportimine, tantsimine, käsitöö, joonistamine, raamatute lugemine, mängud, jalutuskäigud õues, abi koduste tööde tegemisel. Pikapäevarühmas saavad osaleda 1.-3.klasside õpilased.

Rahuklass

Juhul, kui õpilane ei saa tekkinud konfliktsituatsiooni tõttu osaleda tavapärasel õppetööl, saab ta pöörduda rahuklassi ja jätkata tundi rahuklassi õpetaja juhendamisel. Rahuklassi õpetaja aitab õpilasel vestluse käigus lahendada tekkinud olukorda.